

4/2010

СУЧАСНІ ІНФЕКЦІЇ

ТЕМА НОМЕРА

Нагальні проблеми інфектології
та спроби їх вирішення

КОНФЕРЕНЦІЇ, З'ЇЗДИ

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО VIII З'ЇЗД ІНФЕКЦІОНІСТІВ УКРАЇНИ: "ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ: ДОСЯГНЕННЯ І ПРОБЛЕМИ В ДІАГНОСТИЦІ ТА ТЕРАПІЇ"

6-8 жовтня 2010 року у Вінниці пройшов VIII з'їзд інфекціоністів України з міжнародною участю під назвою "Інфекційні хвороби: досягнення і проблеми в діагностиці та терапії", організований Асоціацією інфекціоністів України, Вінницьким національним медичним університетом імені М. І. Пирогова при підтримці Вінницької облдержадміністрації і головного управління охорони здоров'я у конференц-залі клубу Військово-медичного центру повітряних сил Збройних сил України.

Слід зазначити, що багато доповідей було присвячено таким актуальним на сьогоднішній день проблемам, як біоетичні та етико-правові аспекти надання медичної допомоги інфекційним хворим, лікування хронічних вірусних гепатитів С і В з визначенням прогностичних факторів ефективності противірусної терапії, пандемічного і сезонного грипу, герпетичної та ВІА-інфекції. Були висвітлені питання терапії при різноманітних інфекційних захворюваннях, особливостей призначення антибактерійних, протималярійних та антипаразитарних препаратів. Крім того, розглядалися питання медикаментозного ураження щитоподібної залози у хворих на хронічний гепатит, клінічних аспектів антиретровірусної на тлі ко-інфекції гепатит-ВІА чи паразитоз-ВІА, особливостей лікування уражень нервової системи, спричинених вірусами родини герпесу та принципів терапії в разі виявлення асоціацій вірусів, бактерій та найпростіших. Розглянуті питання дисбіозу

кишечнику як основного чинника розвитку інфекційної хвороби взагалі та кишкової інфекції зокрема.

Зі вступним словом до учасників VIII з'їзду інфекціоністів України звернувся член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки, голова Асоціації інфекціоністів України, професор М.А. Андрейчин. Після привітання він докладно охарактеризував епідемічну ситуацію в країні, наголосивши на швидкому прирості хворих на туберкульоз, вірусні гепатити з парентеральним механізмом передачі, ВІА-інфікованих тощо. Захворюваність і смертність від інфекційних хвороб у світі і нашій країні посідає, на жаль, чільне третє місце, що вимагає від медичного соціуму постійного поглиблення своїх знань, удосконалення діагностичних методик та лікувальних тактик. Україна стоїть на порозі введення страхової медицини, зміни в навчальному медичному просторі вже почалися. Назріла нагальна необхідність створення реєстрів хворих з тяжкими хронічними недугами, в тому числі й інфекційними, для оптимального моніторингу ситуації з інфекційними хворобами в країні, можливості запобігання ускладненням та несприятливим наслідкам.

Також вітальні слова на честь учасників VIII з'їзду інфекціоністів України проголосили представники МОЗ України та Головного управління охорони здоров'я Вінницької облдержадміністрації.

Перші доповіді учасників з'їзду були присвячені біоетичним та духовним засадам

надання медичної допомоги інфекційним хворим, на чому наголошували професори М.А. Андрейчин та С.О. Крамарев, який в своїй доповіді зупинився на етико-правових засадах вакцинації. Директором ДУ "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб імені Л. В. Громашевського НАМН України", професором В.Ф. Марієвським була охарактеризована система епідеміологічного нагляду в боротьбі з інфекційними хворобами, а актуальні питання удосконалення надання допомоги інфекційним хворим підняла у своїй промові головний позаштатний інфекціоніст МОЗ України, ст. н. с. І.А. Боброва. Доповідач повідомила про епідситуацію в Україні по ГРВІ, про 7 сезонних вакцин, що містять пандемічний штам, які вже зареєстровані в Україні.

Найбільша кількість доповідей була присвячена проблемам лікування вірусного гепатиту С. Цікавим виявився факт можливостей розшифровки гену IL28B як важливого прогностичного маркера стійкої вірусологічної відповіді на стандартну противірусну терапію хворих на хронічний вірусний гепатит С. Цій проблемі була присвячена доповідь к. м. н. Т.Є. Телегіна від групи українських та французьких авторів, що викликала живий інтерес залу. Ефективність сучасної терапії гепатиту С не перевищує 50%, інші ж хворі або не відповідають на терапію, або ж у них розвивається рецидив. Доцільність повторного лікування їх є сумнівною і виправданою лише в тій категорії хворих, де очікується високий ризик прогресії захворювання в циррозу найближчі роки. Вивчення вказаного гєну в популяції хворих з гепатитом С дасть можливість з'ясувати кількість можливих невідповідачів і спрогнозувати подальшу тактику. Очікуваная поява у листопаді 2010 року боцепревіра та телепревіра, а також інфергену для нєвреспондентів з несприятливим генотипом IL28B надає оптимізму медичній спільноті.

Проблемі вивчення предикторів ефективності противірусної терапії хронічного гепатиту С була присвячена доповідь професора А. В. Міроз, яка зазначила, що стандартна сьогодні схема лікування гепатиту С пєгільованими інтерферонами та рибавирином має свої "відправні точки" — 4, 12 та 24 тижні, коли вивчаються зміни вірусного навантаження, і визначення феритину як гєстрофазового білка дає можливість

контролювати ефективність терапії, як і визначення IL28B, тому що загальновідомим є той факт, що основним прогностичним фактором ефективності терапії гепатиту С і основою її доцільності є чутливість пацієнта до інтерферонів і рівень її, що є ферментозалежним.

Доповідь професора І.А. Зайцева була присвячена вивченню місця нуклеотидних аналогів у терапії гепатиту В. Наведені схеми лікування дають змогу проводити комбіновану терапію з урахуванням можливих замін препаратів при їх непереносимості чи неефективності, що сприяє зниженню рівня токсичності та побічних ефектів. Якщо реплікація вірусу швидко і стійко пригнічена, зник HBeAg, то це і є кінцевим пунктом у лікуванні гепатиту.

Професором Г.М. Дубинською у своїй доповіді була наведена схема еволюції препаратів у лікуванні вірусних гепатитів, починаючи з часу відкриття інтерферону у 1957 році і включаючи характеристикою ефективності сучасних комбінованих схем, які за даними автора складають близько 70%. Цікавим для аудиторії виявилось ствердження про те, що, якщо хворий відповідає ризиком анемії на призначення рибавірину, то в нього буде отримано стійку вірусологічну відповідь.

Проблемі питання в епідеміології та лікуванні хворих на гепатити були підняті у доповідях професорів С.М. Домашенко, В.П. Малого, гєста з Росії М.В. Шахліядіна і дитячих інфекціоністів Т.Д. Задорожної та М. Незодь. Д. м. н. О.А. Голубовською були висвітлені особливості лікування хворих з хронічним гепатитом С на тлі метаболічного синдрому, клінічні ознаки якого сьогодні зустрічаються у 30% населення планетії з ризиком фактором отримання низького рівня стійкої противірусної відповіді на стандартну протівірусну терапію хворих на хронічні гепатити, кількість яких, як і хворих з синдромом Х, прогресивно зростає. Метаболічна дисрегуляція на тлі різних зареєстрованих вірусних гепатитів була охарактеризована д. м. н. А.В. Шкурбою, було показано позитивний вплив деяких медичних заходів на запобігання розвитку та ефективне лікування печінкової енцефалопатії.

Значна частина доповідей на в'їзді була присвячена іншим групам вірусів — захворюванням, обумовленим герпетичною групою

вірусів (EBV, HSV, CMV), ВІЛ-інфекцією, сезонним і пандемічним типом вірусу грипу.

Знижена здатність до синтезу антитіл та ослаблені механізми клітинного імунітету у ВІЛ-інфікованих створюють сприятливе підґрунтя для активізації низки опортуністичних збудників, насамперед герпес-вірусів, що проявляють тропність до нейрогліальних, лімфоїдних та епітеліальних клітин. У доповідях Г.М. Дубинської та Л.С. Осипової було викладене клініко-патогенетичне обґрунтування сучасних підходів до лікування герпес-вірусної інфекції. Принципи терапії герпетичної інфекції запропоновані в доповіді к. м. н. Н.Ф. Акулича, а к. м. н. І.Я. Господарським охарактеризовані сучасні підходи до лікування цитомегаловірусної інфекції зокрема.

У доповіді колективу авторів з Харкова під головуванням професора В.М. Козько охарактеризовані питання ранньої діагностики ВІЛ-інфекції та обґрунтована необхідність постійного моніторингу ВІЛ-інфікованих, враховуючи факт швидкого приросту цієї категорії хворих в нашій країні з одного боку та негативне ставлення суспільства до них у цілому.

Проблеми доцільності та ефективності препаратів для антиретровірусної терапії були охарактеризовані професором Л.Р. Шостакович-Корецькою та к. м. н. М.І. Красновим, імунологічна ефективність такої терапії сьогодні не викликає сумнівів, проте пов'язана з багатьма побічними діями препаратів, одним з яких може бути метаболічний синдром, на тлі розвитку якого погіршується дія самих антиретровірусних препаратів.

Особливості перебігу пандемічного грипу, його здатність обумовлювати важкі ускладнення з боку дихальної системи, швидкоплинність процесу, наявність асоціацій мікроорганізмів, висока летальність обумовлюють актуальність пошуку як нових ефективних противірусних препаратів, так і нових вакцин, про що доповів к. м. н. О.Л. Івахів.

Значна частина доповідей була присвячена кишковій групі інфекцій і ролі дисбіозу як першого і основного чинника розвитку

інфекційної хвороби, що прозвучало в доповіді професора І.В. Богадельнікова. Нажаль, часто безконтрольне та безрецептурне використання антибіотиків породило проблему антибіотик-асоційованих станів, зокрема діареї у дітей, що викладено в доповіді професора І.І. Незгоди. О.В. Боднарюк порушила в доповіді проблеми ротавірусного гастроентериту, обґрунтувавши принципи діагностики і лікування при цьому. Доповіді професорів К.І. Бодні та С.О. Крамарева були присвячені сучасним підходам до діагностики і принципів лікування гельмінтозів, а професор М.Д. Чемич безпосередньо окреслив клініко-епідеміологічні характеристики опісторхозу в північно-східному регіоні України.

Головний інфекціоніст МО України к.м.н. В.І. Трихліб поділився досвідом застосування протималярійних препаратів у лікуванні хворих на тропічну малярію, вкотре наголосивши, що значна частка сучасних та ефективних препаратів для лікування цієї смертельної для європейця недуги не зареєстрована в Україні, що часом робить лікаря безсилим допомогти постраждалому.

Просто фесричною виявилась доповідь професора Н.П. Скородумової про алегоричне втілення видатних інфекціоністів України у творах класиків світової культури, де вдало були поєднані образотворче мистецтво та лірична поезія.

Наостанок хочеться додати, що протягом даного з'їзду вперше була започаткована секція молодих учених, що обіцяє бути продовженою на наступних пленумах інфекціоністів. Також чималий доробок стендових доповідей дав можливість ознайомитися з тими роботами, автори яких не змогли їх представити особисто. За результатами роботи VIII з'їзду інфекціоністів України була прийнята резолюція, яка спрямувала висвітлені основні проблеми інфектології в Україні на розгляд МОЗ України та інших керівних органів нашої держави.

*Піготували А.В. ШКУРБА,
Н.В. МИТУС*